

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Marjan Zdziechowski nie żyje

Wczoraj o godz. 20 zmarł w Wilnie w Klinice Chirurgicznej USB po długiej chorobie b. rektor i profesor honor. USB dr Marjan Zdziechowski, wielki uczyony o sławie światowej.

Życiorys Zmarłego

Ś. p. Marian Zdziechowski urodził się w r. 1861 w majątku Nowosiółki, ziemi mińskiej. Gimnazjum ukończył w Mińsku w roku 1879. Studia uniwersyteckie rozpoczął w Petersburgu, ukończył w Dorpacie w roku 1883 ze stopniem kandydata filologii słowiańskiej i ze złotym medalem za rozprawę konkursową z epiki ludowej rosyjskiej pod tytułem „Der Helt Dobrynia Nikiticz”. Potem kontynuował studia słowiańskie w Gracu i Zagrzebiu. Studia nad literaturą porównawczą odbywał w Genewie.

Działalność literacką rozpoczął w roku 1882 artykułem „Henryk Siemkiewicz” w Ateneum warszawskim. W tymże roku ogłosił w „Kraju petersburskim” — „Ideały Mickiewicza i Krasieńskiego a słowianofilstwo rosyjskie”. Rzeczą tę rozszerzył i wydał jako książkę w przekładzie rosyjskim p. t. „Oczerki iz psychologii sławiańskiego plemienia” w Petersburgu w roku 1887. Oryginał polski i j. książkę wyszedł w Krakowie w r. 1888 p. t. „Mesjanści i słowianofilia”. Na podstawie pracy tej otrzymał doktorat filozofii w Krakowie w r. 1889.

W tymże roku osiadał na stałe w Krakowie, gdzie zamieszkuje aż do roku 1914.

W r. 1904 habilituje się do filologii słowiańskiej, wkrótce po tym rozszerza habilitację i otrzymuje wcielam legencji z zakresu literatury powszechnej czasów nowszych.

W roku 1899 otrzymuje tytuł profesora nadzwyczajnego, a w r. 1908 tytuł profesora zwyczajnego. W roku 1903 zatwierdzony zostaje jako członek - korespondent Akademii Umiejętności w Krakowie. W r. 1909 zostaje członkiem tejże Akademii.

Po wskrzeszeniu Uniwersytetu Wileńskiego obejmuje katedrę literatury powszechnej na tym uniwersytecie. W r. 1937, po przejściu na emeryturę zostaje powołany na profesora honorowego uczelni.

Ś. p. Rektor Marian Zdziechowski był doktorem honorowym szeregu uniwersytetów i członkiem węgierskiej Akademii Umiejętności w Budapeszcie.

Ogłosił drukiem ponad 160 prac w językach: polskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim.

Brał żywy udział w życiu kulturalnym i społecznym.

Imię ś. p. Rektora Mariana Zdziechowskiego nierozerwalnie wiąże z życiem kulturalnym Wilna powojennego, a przede wszystkim z naszą Alma Mater, której profesorem był od pierwszych chwil jej istnienia. Silnie propagowały na otoczenie żywo czujące serce Jego oraz szeroki i głęboki umysł. Gdy odszedł, tym większy budzi się żal, że tak bliski był jeszcze życia i spraw Jego, że do końca zachował w sobie tę młodą i wewnętrznie — żywą, bezpośrednią reakcję i mocny, bezkompromisowy ton etyczny.

Zmarł w chwili, gdy zaczęły triumfować głoszone przez Niego koncepcje polityczne. On to bowiem pierwszy w Polsce odrodzonej głosił ideę braterstwa polsko-węgierskiego oraz wspólnej granicy Polski z Węgrami. Ostatnie wrażenie Jego jako Polaka - obywatela, które bardzo silnie przeżył — była to radość z przyłączenia Śląska Zachodniego. Towarzystwo jej odczuło tragedii Czechów, wynikające z głębokiego ludzkiego, czującego ustosunkowania się do spraw życia, które było tak charakterystyczne dla Zmarłego.

Obszerniejsze wspomnienie o Zmarłym zamieścimy w jutrzejszym numerze.

Prezydent Benesz ustąpił

Funkcje prezydenta Czechosłowacji pełni premier gen. Syrový

PRAGA, (Pat). Czeskie biuro prasowe oficjalnie komunikuje: Wczoraj po południu prezydent Benesz ustąpił ze stanowiska, zawiadamiając o swej decyzji listem premiera Syrovego.

LONDYN, (Pat). Reuter donosi z Pragi, że po ustąpieniu Benesza tymczasowe funkcje prezydenta pełni będzie premier gen. Syrový. Wybór nowego prezydenta nastąpi przez zgromadzenie narodowe, złożone z izby poselskiej i senatu.

PRAGA, (Pat). Przy ustąpieniu z urzędu prezydenta republiki dr Benesz wystosował do premiera Syrovego list, w którym stwierdza m. in. iż ustępuje ze względu na to, że jego osoba może być przeszkodą do tworzenia, jaką nowe państwo przejść musi, w szczególności zaś ze względu na konieczność ustalenia dobrych stosunków z sąsiadami.

Legion słowacki oraz słowacki kom. narod. powstałe w Wiedniu żądają plebiscytu

WIEN (Pat). Powstały w Wiedniu słowacki komitet narodowy oraz legion słowacki wydały wczoraj wieczorem komunikat, w którym stwierdza kategorycznie, że obecnie musi się rozstrzygnąć przyszłość narodu słowackiego.

Słowacki komitet narodowy i Legion słowacki w Wiedniu — głosi komunikat — żądają wolnego i nieskrępowanego plebiscytu dla narodu słowackiego, któryby zdecydował o swej przyszłości. Pierwszym zadaniem partii ks. Hlinky jest wywalczenie prawa samostanowienia dla narodu słowackiego.

Prezydium komitetu zakomunikowało równocześnie, że weszło w kontakt z dr Hiedką, przewodzącą Słowaków w Ameryce.

Porozumienie na Rusi podkarpackiej

UZHOROD, (Pat). Na Rusi Podkarpackiej nastąpiło porozumienie wszystkich ugrupowań miejscowych, do którego nie przystąpili jedynie komunisty. Została wysłana do Pragi delegacja z żądaniem plebiscytu, co do przyszłej przynależności państwa. Jest charakterystyczne, iż do porozumienia przystąpili nawet dotychczasowi zwolennicy orientacji proczeskiej.

Polska i Węgry udzielą niepodległej Słowacji gwarancji

BRATISLAVA, (Pat). W sferach politycznych słowackich, które w obecnej koniunkturze zdecydowane są szukać zagwarantowania niepodległości słowackiej, z zadowoleniem komentowane są wiadomości, iż zarówno Polska jak i Węgry przychylnie ustosunkowują się do niepodległości słowackiej i gotowe są udzielić niepodległemu państwu słowackiemu gwarancji.

Ponowna nota Węgier żąda od Czechosłowacji natychmiastowych decyzji

PRAGA, (Pat). Rząd węgierski przesłał wczoraj rządowi czechosłowackiemu notę, w której wyraża zdziwienie, iż dotychczas zapowiedziana na dzień 4 października przez ministra Krotkę odpowiedź na notę węgierską z dnia 3 października nie została udzielona.

Dalej nota węgierska zawiera energiczny protest przeciwko traktowaniu ludności węgierskiej w Czechosłowacji. Nota wczorajsza podkreśla, że ludność węgierska w Czechosłowacji po uchwałach monarchichskich znajduje się w stanie podniecenia, gdyż oczekuje wykonania powziętych postanowień. Z tego też powodu rząd węgierski domaga się natychmiastowego poczynienia odpowiednich kroków.

Dyplomatyczna akcja Węgier

RZYM, (Pat). Minister spraw zagr. hr. Ciano odbył wczoraj rozmowę z posłem węgierskim bar. Cillanim. Przedmiotem rozmowy była, jak słychać sprawa zaspokojenia terytorialnych żądań węgierskich w stosunku do Czechosłowacji.

Geografia odzyskanych przez Polskę terenów

WARSZAWA, (Pat). Powierzchnia powiatów Frysztackiego, Cieszyńskiego wynosi 801,5 km. kw. na której to powierzchni zamieszkiwało w 1930 r. według ostatniego spisu 227.399 mieszkańców. Z większych miejscowości wymienić należy Karwinę, liczącą 22 tys. mieszkańców, Bogumin Nowy, Pietwałd, Orłowę i dawny czeski Cieszyn, mające od 10 do 11 tys. mieszkańców. Ludność tych dwóch powiatów wykazuje olbrzymi przyrost mieszkańców, mianowicie z 96 tys. w 1880 r. do 227 tys. w 1930 r. Przyrost nastąpił na skutek dużego uprzemysłowienia tego kraju, bogatego w wysoko gatunkowy węgiel.

Na terenie przyłączonych powiatów mamy 2.794 zakłady przemysłowe o sile mechanicznej 211 tys. k. m. i zatrudniających 50 tys. osób. Z liczby tej 23 tys. osób przypada na górnictwo i 22 tys. na hutnictwo, łącznie z przemysłem metalowym.

W przyłączonych powiatach z ogólnej powierzchni przypada 50 tys. ha na ziemię użytkowaną rolniczo i 22 tys. ha na lasy.

WARSZAWA, (Pat). Według danych przybliżonych zaczerpniętych z ministerstwa przemysłu i handlu bogactwa kopalniane oraz przemysł górniczo-hutniczy na przyłączonych obecnie do Polski obszarach Śląska za Olzą, przedstawia się następująco:

Ogólne zasoby węgla kamiennego na tym obszarze oceniane są na ok. 250 mln. ton węgla. Przybliżona produkcja roczna wynosiła ostatnio ok. 7,5 mln. ton węgla kamiennego i ok. 800 tys. ton koksu. Węgiel karwiński jest wysokogatunkowy i z małymi wyjątkami koksujący. Jakość koksu jest dobra. Niektóre koksownie dostarczają koksu odlewniczego i hutniczego. Węgla o charakterze antracytowym na Śląsku za Olzą nie ma. W dotychczasowych warunkach stosunkowo nieznaczna ilość węgla produkowanego na Śląsku zaolzańskim, oraz ok. 40 proc. koksu wywożona była zagranicę, reszta zaś zużywana była wewnątrz Czechosłowacji.

Wspomniane kopalnie należały w przeważającej części do kapitału zagranicznego, a więc do górniczo-hutniczego towarzystwa w Brnie (kapitał francuski Schneider-Creusot), do hr. Lalischa w Karwinie oraz do kapitału wiedeńskiego, poza tym do czeskiej dyrekcji kopalń państwowych w Pietwałdzie.

Z poważnych inwestycji hutniczych na Śląsku za Olzą największe znaczenie ma huta „Trzyniec”. Jej zdolność produkcyjna wynosi ok. 50 proc. zdolności produkcyjnej całego polskiego hutnictwa. Zdolność ta nie była wykorzystana w całości.

Huta „Trzyniec” ma kilka wielkich pieców o dużej wydajności, dużo pieców martenowskich oraz walcowni.

Wojska polskie zaimują dalsze tereny

CIESZYN, (Pat). W dn. 5 bm. wojska polskie zajęły resztę południowej części powiatu cieszyńskiego t. zn. obszar Lezgley na zachód od linii kolejowej Mosty—Jablonków — Trzyniec.

Są to okolice przeważnie górskie. Ludność wiosek i mieszkańcy rozrzuconych po górach gospodarstw witali owacyjnie wojsko w chwili gdy zajmowało ono ich strony ojczyste.

Wzruszające entuzjastyczne powitanie, które widział Cieszyn, Trzyniec i Jablonków powitało się wzdłuż całej trasy przemarszu wojsk polskich.

Rozjemcy polscy, którzy wczoraj przybyli samochodem do Darkowa zostali przez miejscową ludność polską obrzucony kwiatami.

Czesi nie zwalnają Polaków z wojska

MOR. OSTRAWA, (Pat). Wbrew przyjętym przez rząd czeski zobowiązaniom nie zwolniono dotychczas z wojska żołnierzy narodowości polskiej.

Wszyscy zmobilizowani żołnierze narodowości polskiej z terenów zajętych dotychczas przez wojska polskie pozostają nadal w szeregach armii czeskiej.

Wojska czeskie opuszczają pogranicze

BUDAPESZT, (Pat). Jak donosi węgierska agencja telegraficzna, wojska czeskie wycofały się wczoraj z pogranicznych miejscowości Velkeny, Harmac i Darnya, położonych w dolinie rzeki Rima. W miejscowości Parkany, położonej na czeskiej stronie Dunaju naprzeciw Esztergom wywieszono flagi węgierskie.

Dziś przemówi przez radio Marszałek Śmigły Rydz

WARSZAWA, (Pat). Dnia 6 bm. w czwartek o godz. 20.30 przemawiać będzie przez radio p. marszałek Śmigły Rydz.

S. P.

Marjan Zdziechowski

Były rektor profesor honorowy Uniwersytetu Stefana Batoiego

Urodzony dnia 30 kwietnia 1861 r. w Nowosiólkach z. Mińskiej, opatrzony Świętymi Sakramentami po ciężkiej chorobie zasnął w Panu 5 października 1938 r.

O tej bolesnej stracie jaką poniosła nauka i społeczeństwo zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

byli uczniowie

z orona wydawców, redakcji i przyjaciół naszego pisma

Po burzliwych nocnych naradach udzielono pełnomocnictwa rządowi Daladier

Prawica uzyskała „lapówkę” w postaci uznania podboju Abisynii

PARYŻ, (Pat). Po uzyskaniu przez rząd niespodziewanie dużej większości przy głosowaniu nad układami monachijskimi, onegdaj o godz. 10 wieczorem rozpoczęła się druga rozgrywka o pełnomocnictwa gospodarczo-finansowe dla rządu.

Orrady plenarne izby nad krótką ust. o pełnomocnictwach, które miały się zacząć o godz. 22, zaczęły się dopiero o godz. 2.30 nad ranem. Przeszło cztery godziny nocy upłynęło na rozgrywkach międzypartyjnych, rokowańach i przetargach.

Sytuacja rozwijała się w sposób pełen sensoryjnych niespodzianek i napięć. O godz. 0.30 wydawało się że dojdzie do kryzysu gabinetowego, ponieważ socjaliści postanowili większością dwu trzecich głosów swego klubu głosować przeciwko pełnomocnictwom. Socjaliści oświadczyli że mogą uchwalić rządowi pełnomocnictwa tylko pod warunkiem, że sami wejdą do rządu.

Rokowania zdawały się zupełnie rozbić, a sytuacja była bardzo poważna. W kuluarach Izby panowało wielkie poruszenie, ponieważ ogólnie rdawano sobie sprawę, że rząd p. Daladier byłby niesłychanie osłabiony,

gdyby musiał rządzić przeciwko wszystkim niemal ugrupowaniom robotniczym.

W ostatniej chwili sytuacja zmieniła się, dzięki interwencji prezesa Izby deputowanych Herriota, który doprowadził do kompromisu. Na skutek tego o kompromisu termin pełnomocnictw, projektowany do końca roku został ograniczony tylko do 15 listopada.

Komisja finansowa uchwaliła projekt pełnomocnictw z modyfikacją co do terminu. Żądana przez socjalistów większością bardzo względną, bo tylko 18 głosami przy 5 głosach przeciw i 18 powstrzymanych się. Na plenum izby rząd uzyskał ostatecznie 349 głosów za pełnomocnictwami przy 76 głosach komunistycznych i 4 głosach deputowanych prawicowych przeciwko oraz przy 200 głosach socjalistycznych i prawicowych, powstrzymujących się od zajęcie stanowiska.

Na stanowisko prawicy przychylne dla rządu wzięła w znacznym stopniu wiadomość, jaka ogłoszona w kuluarach około północy, że rząd postanowił mianować ambasadora w Rzymie, czego prawica dema-

gała się ostatnio b. mocno. Postulat ten w czasie debaty wysunął przedta wiciel prawicy p. Marin. W kuluarach parlamentarnych twierdzono jako o rzeczy przesądzonej, że ambasador doreca w Rzymie ma zostać obecny ambasador francuski w Berlinie p. Francis Poncet.

PARYŻ, (Pat). Senat uchwalił ustawę o pełnomocnictwach dla rządu 286 głosami przeciwko 4.

Gwarancje wieczyste złamane na drugi dzień Chamberlain w opresji

Jak wiadomo w Monachium na słynnej konferencji 4-ch tylko Niemcy i Włochy odmówiły gwarantowania całości zmienionych tam granic Czechosłowacji zanim nie zostaną za spokojone żądania Polski i Węgier.

Natomiast Francja i Anglia udzieliły tej gwarancji nie czekając na to już w dniu 29 września b. r.

W dwa dni potem wbrew tym „gwarancjom” Polska uzyskała Zaołzie. Jak w świetle tych faktów wyładała obietnice pp. Chamberlaina i Deladiera?

Ze wyglądają nieładnie, z tego zdaje się zdają sobie sprawę obywatele obu państw „gwarantujących”.

W Izbie Gmin interelowano premiera, czy gdy potwierdził on w Monachium swe przyrzeczenie gwarancji terytorialnej, wiedział o zamiarze rządu polskiego zajęcia terytorium czeskiego?

Premier odpowiedział, że zamiar rządu polskiego zajęcia terytorium czeskiego nie był znany przed 30. IX, i nie mógł być omawiany przez przed stawicieli czterech mocarstw w Monachium 29 września i że żadna tego rodzaju wiadomość do rąk jego nie doszła (sic).

Na dalsze zapytania dodatkowe posła liberalnego Mandera czy w Monachium omawiany był podział Rusi Przykarpackiej pomiędzy Polską i Węgrami, premier Chamberlain odpowiedział również przecząco.

Nowe nazwy ulic w Cieszynie

CIESZYN (Pat). Według informacji udzielonych przedstawicielowi PAT przez burmistrza połączonego Cieszyna Halfara, prze mianowywanie ulic w Cieszynie Zaołziańskim postępuje w szybkim tempie naprzód.

Jedną z głównych ulic Cieszyna Zaołziańskiego została przemianowana na ul. Prezydenta R. P. prof. I. Mościckiego. Dawna ulica Strzemińska przemianowana została na ul. Marszałka Śmigłego Rydza. Rynek przed ratuszem — do niecawna plac Benesza — został przemianowany na plac pułk. Becka. Ulica Dworcowa — na ul. gen. Bortnowskiego.

Poza tym inne ulice, o ile ich nazwy mają związek z historią Cieszyna otrzymają również nowe nazwy.

Wielki kongres religijny w Lidzie

213 bm. odbył się w Lidzie kongres 3 zakonu św. Franciszka z udziałem wieloletnich członków należących do związków wchodzących w skład reprezentacji, a mianowicie: Związku Legionistów Pułaskich, Związku Żołnierzy i Polskiego Korpusu, Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków oraz Związku Murmańczyków do przybycia w dniu 5 października r. b. o godzinie 11 rano na zebranie informacyjne,

procesja przeszła przez główną ulicę miasta, zatrzymując się przed wystawionymi ołtarzami. Tego rodzaju uroczystość kościelna odbyła się po raz pierwszy w Lidzie od czasu odzyskania niepodległości.

Na Zebraniu Reprezentacji B. Żołnierzy na Wschodzie

ma dojść do połączenia poszczególnych związków

Reprezentacja byłych żołnierzy WP. na Wschodzie Okręg w Wilnie wzywa wszystkich członków należących do związków wchodzących w skład reprezentacji, a mianowicie: Związku Legionistów Pułaskich, Związku Żołnierzy i Polskiego Korpusu, Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków oraz Związku Murmańczyków do przybycia w dniu 5 października r. b. o godzinie 11 rano na zebranie informacyjne,

które odbędzie się w sali Związku Oficerów Rezerwy przy ul. Orzeszkowej nr 11.

Tematem obrad będzie przede wszystkim kwestia połączenia się w jeden Związek, sprawa odznaczeń niepodległościowych i inne sprawy aktualne.

Na zebraniu będą obecni wszyscy prezesi Zarządów Głównych — płk. Wecki, płk. Belina Prażmowski, płk. Skorobohaty Jakubowski, płk. Sikorski.

Ostatni numer „Przeglądu Wileńskiego” został skonfiskowany

„Aidas” będzie ukazywać się 3 razy w tygodniu

Wczoraj decyzją władz administracyjnych uległ konfiskacie nakład „Słowa” i ostatni numer likwidującego się periodyku „Przegląd Wileński” oraz białoruski biuletyn informacyjno-prasowy pt. „Wiadomości białoruskie”.

Gazeta litewska „Aidas”, która dotychczas ukazywała się dwa razy tygodniowo, obecnie wychodzić będzie 3 razy w tygodniu.

10.000 osób choruje w Wilnie na grype

W związku ze zmienną pogodą je-sienną na terenie miasta notowane są obecnie masowe wypadki przeziębień,

które niekiedy przyjmują formę złośliwej grypy. Podług prowizorycznych obliczeń choruje około 10.000 osób.

Losy do I klasy 43 Loterii

wszyscy kupują w szczęśliwej kolekturze

„DROGA DO SZCZĘŚCIA”

Wielka 44 Wilno Mickiewicza 10

gdzie w 41 Loterii padł **MILION**

Same sobie

pozostawione mają być strony walczące w Hiszpanii

Porozumienie Rzym—Paryż—Londyn

LONDYN, (Pat). W kołach poinformowanych krąży pogłoski, że rozmowy, toczące się między Rzymem, Paryżem i Londynem, są bliskie ukończenia i że spodziewane jest rychłe porozumienie się między Wielką Brytanią, Francją i Włochami w sprawie uzgodnienia stanowiska tych trzech mocarstw w odniesieniu do wojny domowej w Hiszpanii.

Porozumienie to oparte być ma na następujących trzech przesłankach: 1) Strony walczące w wojnie domowej w Hiszpanii pozostawione zostaną same sobie, tak, że dalsze działania wojenne prowadzone będą bez pomocy zzewnątrz.

2) Wycofanie obcych oddziałów nastąpić ma jak najprędzej.

3) Obie strony walczące w Hiszpanii pozbawione zostaną na przyszłość wszelkich dalszych dostaw zarówno c. ile chodzi o opanotników, jak i o broń, amunicję i wszelki sprzęt wojenny.

W tym celu Francja zgodzić się ma na hermetyczne zamknięcie granicy hiszpańskiej oraz na wprowadzenie ścisłej kontroli przy ładowaniu statków.

Decydujące posunięcia w sprawie Palestyny

Wysoki komisarz wezwany do Londynu

JEROZOLIMA, (Pat). Brytyjski wysoki komisarz Macmichael opuścił wczoraj niespodziewanie samolotem Palestynę, udając się do Londynu. Wyjazd jego nastąpił podobno na żądanie ministra kolonii Macdonalda.

W tutejszych kołach politycznych twierdzą, że wyjazd Macmichaela nastąpił w związku ze złożonym ostatnio przez komisję podziału Palestyny raportem oraz projektem definitywnego rozwiązania zagadnienia palestyńskiego. Podróż ta wywołała tu wielkie wrażenie.

Szał po obu stronach Olzy

(Od naszego specjalnego wystawnika)

Cieszyn, b. czeski, 2 października

Uroczystość oficjalna odbyła się o godz. 14. Nie oficjalnie pozwolono dziennikarzom udać się do „czeskiego” Cieszyna o godz. 11. Oba Cieszyny wyglądają tak jakby wyglądało Wilno, gdyby stare miasto należało do Polaków, a ul. Mickiewicza do Litwinów.

Evakuacja czeska jeszcze nie skończona. Przez szyby wspaniałej kawiarni „Domu czeskiego” widzę sylwetki oficerów czeskich. Przed kawiarnią sznur samochodów. Jakiś generał rozmawia z szoferem. Widać, że stara się opanować siebie i że to mu się nie udaje. Instynktownie myślę o sfo lografowaniu go... ale to było by prze cień barbarzyństwo.

W okolicy dworca jakaś zapłakana Czeszka idzie w walizką na dworzec. Spotykam grupkę studentów białych, ze śladami nieprzespanych noc... jeden z nich płacze.

Robi mi się przykro i trochę wstyd za kuzynów. Wolałbym, żeby już ostatecznie kogoś pobili.

Spotykam grupkę wyrostków na pierwszy rzut chyba z „narodni garde”. C. nie płaczą. Opaske na moim ramieniu z napisem „prasa” ścigają długim spojrzeniem nienawisci.

Nasz konny policjant patrzy spokojnie na wyrostków. Widać, że ma kłopot... z olbrzymim bukietem kwiatów, jaki przed chwilą dostał z rąk 2-ch roześmianych robotnic.

Grupa wyrostków znikła w bocznej uliczce. Spotykam pierwszą grupę Polaków przed nie dużą restauracją. Gospodarzowi latają ręce. Piwo, które stawia przede mną nie może jakoś trafić na stół. Pytam mego sąsiada o przyczynę tego zdenerwowania.

„To nas żydok, ale dobry człowiek to do niego i zachodzim. On je nas, bo z Krakowa... ale boi się, bo mu Czechi powiedzieli, że gdzieś ino Polacy wchodzą, tam zara pogrom jest”.

— A jakże Czeši się zachowują?

— A no do ostatka krzyczały „na zdar ne damy se”, a jak usiekiły, to bez portek. Jeszcze weoraj było ich tu pełno.

— Niech mi pan powie prawdę. Krzywdzili was Czeši?

— Ja jestem chłop, mam 5 morgów, mój syn ma 20 morgów. Ja kłamać nie potrzebuję. Rękami nas nie krzywdzili, ale kto tylko dziecko do szkoły polskiej posyłał, temu roboty już nie było. I wszędzie Czech: na kolei, w kopalniach, na poczcie. Z jednej kolei 40 ich urzędników uciekło. Pracowali we dworcu.

— A były tu bójki z nimi?

— Tak, nasze dzieci nie mogły się ze sobą zgodzić. My stare, naród spokojny.

— Dużo tu było u was Czechów?

— W mojej gminie tylko nauczyciel i wójt. Oba już poszli precz to i niko go niema. Tu w mieście to Żydów i Niemców więcej, jak Czechów. Żydy uciekli do Pragi, zaś Niemce zostali, teraz to przyjaciele. Ale i Czechi jak dobrze żyły z nami, to zostały”.

Podziękowałem za wywiad i wyszedłem. Na ulicach było już ludniej, gromadki dziewcząt i dziewczynek z naręczami kwiatów śpieszyły na pizy witanie swoich odwiecznych przyja ciół — żołnierzy. Wzdłuż ulicy głównej Czeskiego Cieszyna (wczoraj Saska Koupka) ustawiały się pośpiesznie

grupki ludności. O godz. 14 min. 30 rozpoczęła się tak zwana chwila historyczna!

Widziałem już kilka chwil podobnych. Uroczystości Kościuszkowkie w Mińsku w r. 1917 z udziałem ułanów pierwszego korpusu. Były to pierwsze polskie uroczystości wojskowe na ziemiach Rzplitej. Potem Grodno w r. 1919. Ale nawet najbardziej pokojowa decyzja Sejmu Litwy Środkowej zawierała pierwiastki epoki wojennej. Tutaj jest pierwsza zmiana granic w sposób pokojowy i w epoce pokojowej. Jednocześnie usunięto dwie smory. Wojnę i obec panowanie. Tego się nikt nie spodziewał. Albo niewola, albo wojna! Ale żeby to tak razem? „Umierałyśmy cały tydzień ze strachu, mówi do mnie jakaś pani.

Widziałem w swoim życiu wiele entuzjasmów. Ale entuzjazm dzisiaj przeszedł wszelkie granice. Ślązak jest powściągliwy, tak jak wilnianin. Czy możeście sobie wyobrazić szalejące tłumy wileńskie?

Pod deszczem kwiatów, wtęcej przypominającym wjazd króla angielskiego, niż skromną paradę, posuwają się tanki i cywile, zmęczeni oficerowie i członkowie Komitetu Walki o Zaolzie, jeszcze wczoraj wygnani, a dziś triumfatorzy. Krzyki wybuchają wzdłuż szpalerów. Starzy płaczą, dzieci wykakują na środek jezdni. Żadnego porządku i morze serdeczności.

Rozmówki przedwyborcze

O. Z. N. — 19 tysięcy, Żydzi — 4 tysiące, „Słowo” — 1 tysiąc

Mówią, że w Wilnie w obecnej chwili rozważa się nazwiska 36 kandydatów na posłów z okręgów 45 i 46. Miał rację b. poseł Hermanowicz, który w rozmowie z nami przed paru dniami oświadczył, że „jest 100”, „ro bi się zaciąsko” przed listami kandydatów na posłów wileńskich.

W 45 OKRĘGU

Żydzi chcą mieć swego kandydata, ponieważ, jak to wykazały poprzednie wybory, wejście do Sejmu dość łatwo. Żydzi, jak pisaliśmy wczoraj, byli bardzo zaniepokojeni brakiem 1/4 głosów na kolegium okręgowym. Dlatego też postarali się o „pięćsetkę”. Zdołali zebrać ponad 4 tysiące uwierzytelnionych podpisów i zgłosili u komisarza prez Grodzieckiego ośmiu delegatów:

- 1) Chaskiela Blondesa
- 2) Jeremiasza Cholema
- 3) Józefa Iekowicza
- 4) Izraela Kronika
- 5) Wulfę Kryńskiego
- 6) Szlome Jezerskiego
- 7) Abrama Owsieja - Sillna
- 8) Szelomona Szuszkina.

Delegaci ci poprawili znacznie sytuację, lecz jej

NIE URATOWALI.

Do wymaganej 1/4 głosów brakuje jeszcze dwóch.

O. Z. N. w 45 okręgu zebrał ponad 10.500 podpisów uwierzytelnionych i zgłosił 23 następujących delegatów:

- 1) Dorożyński Kazimierz
- 2) Weryho Wiktor
- 3) Łukaszewicz Aleksander
- 4) Rotkowski Wiktor
- 5) Dabrowski Aleksander
- 6) Ptasznik Konstanty
- 7) Zawartko Zygmunt
- 8) Szarapow Bazyl
- 9) Bukowski Franciszek
- 10) Konopacki Bolesław
- 11) Wislocki Wacław
- 12) Miekiewicz Emanuel
- 13) Stawski Sylwester
- 14) Burszewicz Szymon
- 15) Marcinkiewicz Piotr
- 16) Komorowski Bernard
- 17) Tomkowił Franciszek
- 18) Jęzmarowski Antoni
- 19) Cywińska Wiktoria
- 20) Dutkiewicz Adam
- 21) Suchodolski Ignacy
- 22) Siedlecka Janina
- 23) Piehl Leon.

Zorządzenie okręgowe Nr 45 BĘDZIE OPECZNIE SZŁADAŁO SIĘ Z 104 OSÓB.

w tym 74 delegatów z wyborów organizacji i radw miejskiej oraz 31 delegatów „pięć setek”.

20 lat, 20 lat powtarzają jegomościę w czarych długich surdutach, myśląc o synach w wojsku czeskim, którzy jeszcze nie wrócili!

Raz tylko w życiu można przeżyć chwilę podobną. Ale ile setek trzeba było czekać, ażeby móc przeżyć taką chwilę w całym błogosławieństwie po koju.

Owacje na cześć wojsk polskich nie słończyły się bynajmniej po defiladzie. Raczej odwrotnie. Właśnie po cząwszy od defilady rozpoczęło się po południe, a potem noc szalu.

Poszczególne grupki oficerów i żołnierzy stają się przedmiotem owaryj na każdym rogu ulicznym. Dostaje się prasie i cywilom. Wogóle każdemu kto przybył z tamtej strony. Kilkudziesięciotysięczny tłum rośnie z każdą godziną. Komunikacja kolejowa jeszcze słabo funkcjonuje, ale od czegoś są rowery. Ślązacy zostawiają rowery wprost na ulicy i idą „tować”, „braci z za Olzy”. „Psep!em” e korony czeskie, nimam ich i nie będę miał!... krzyczy jakiś młody robotnik. Ten głos nie jest odosobniony. Wczoraj szaleliśmy my, dziś przy szła kolej na Zaolzie. Pomimo tego, że w życiu swoim nie widziałem podobnego... powiedzmy „wydawania koron”, nie było nadziei ani jednego incydentu. Ten tłum jest zanadto szczęśliwy, ażeby komukolwiek zrobić przykrość. Pol. ścisła i całe każdego kto mu się nawinie pod rękę.

Wspaniała lokal Domu Polskiego wybuchła co chwila ogłuszająca salwa

Losy I-ej klasy

kupujcie tam,

- gdzie stale padają wielkie wygrane,
- gdzie szczęście sprzyja wszystkim graczom,
- gdzie wzbogaciło się już tysiące rodzin,
- gdzie w każdej Loterii wypłaca się miliony,
- gdzie każdy może się wzbogacić

a więc w niezmiennie szczęśliwej Kolekturze

„NADZIEJA”

Lwów, Legionów 11 i Warszawa, Marszałkowska 117

Ciągnięcie I klasy już 19 b. m.!

wrzasków. Każde pojawienie się oficera i żołnierza polskiego wywołuje na sali śpiew i owacje.

Kilka różnych melodj, krzyk, hałas rozbijanych kielichów i szklanek od piwa „na szczęście”, taniec ludzi w kapeluszach, płaszczach, tanga, ma zury, oberki, wojenki, młynarki, potem znowu oberki i Boże coś Polskę wszystko to... nie umiem znaleźć porównania. Chyba stare słowo szal!

W sąsiednim znacznie wspanialszym Domu Czeskim pusto i ciemno. Jedynie kawiarnia domu oświetlona. Kilku oficerów polskich rozmawia

Stąd właśnie odjeżdżał ów generał z białą opaską na czapce. Niedaleko od Domu biegnie mała uliczka pełna wspaniałych willi... doskonale, jasne światło przyzwoitej latarni elektrycznej pada na wspaniałe utrzymywane ogródki... ta latarnia, willa i ogródki odpowiadają na pytanie, kto mieszka? Wille są ciemne, ani jednego światła w oknach. Absurd. Zaolzanie przekonują już swoich znajomych, Czechów, tych przyzwoitych, tych którzy im sadzą za skórę nie zaleli, o potrzebie polsko - czeskiego współzycia.

Serdeczny, prosty ludźk zaolzański jest wcale niezłym dyplomata. Czuję, że teraz jest czas, bo teraz już Czeši przestaną lekceważyć Polaków.

Tymczasem Cieszyn Polski staje się jednym olbrzymim parkiem samochodowym. Tysiące aut i autobusów stoja poprostu na ulicy.

Wycieczki zleciały się natychmiast z obu Śląsków. Tu spotkała ich straszna wieść. Nie puszczają.

Rozpacz podyktowała z tej strony to, co z tamtej strony szczęście. Ale czyż można być moralizatorem? W takiej chwili?!

Co chwila wybuchają okrzyki. Niech żyje Polski Śląsk! Niech żyje Marszałek Rvdz Śmigły! Niech żyje minister Beck. Obaj to dziś najmocniej ludzie na obu Śląskach I tak wśród wiwatów, okrzyków, śnie wów chóralnych i indywidualnych ludzie zaczęli się rozchodzić i noziez dzać. O niejednym właścicielu i kierowcow samochodu trzeba było mówić, jak o człowieku, skazanym przy najmniej na kalectwo. Ale nikomu zdaje się, nic złego się nie stało. Jak szczęście, to szczęście!!

(D. c. n.)

Kazimierz Leczycki.

To co najlepsze i dla Waszych włosów. **BEZ MYDŁA** Szampon Czarna głowka gwarantowany nie-alkaliczny!

ATAKOWAŁ OSTRO OZN

za wprowadzenie do kolegiów wyborczych tak dużej ilości delegatów.

Okręg 46 będzie więc liczył teraz 84 delegatów. 67 — wybrały organizacje i Rada Miejska 2 dało „Słowo”, 15 OZN.

Delegatami „Słowa” w kolegium są p. p.

- 1) Świątecki Kazimierz
  - 2) Żynda Bolesław
- Delegatami OZN:
- 1) Kaszubski Stanisław
  - 2) Łapezyński Józef
  - 3) Kochański Henryk
  - 4) Rolski Zygmunt
  - 5) Kozakiewicz Konstanty
  - 6) Kuźniarski Hieronim
  - 7) Podoba Stanisław
  - 8) Rusel Eugeniusz
  - 10) Taraszkiewicz Leonard
  - 10) Stabiedo Edward
  - 11) Aulskztuliewicz Józef
  - 12) Walter Kazimierz
  - 13) Sitkiewicz Aleksander
  - 14) Adamski Franciszek
  - 15) Smoter Józef.

Jak widzimy OZN zdołał zebrać na terenie Wilna 19 tysięcy podpisów. Wogóle zaś Wilno liczy 120 tysięcy uprawnionych do głosowania.

(wz.)

Te dni i noce na wsi

„Paniczka, dek cisz, Boże strzeż i znów wojna!”

To pytanie spotyka mnie od kilku dni. Jakże strokane, pełne rezygnacji oczy wpatrują się czekając odpowiedzi. Jakże słuchają z zacięciem niemi! Na poczcie rozkupują wszystkie gazety, przy radiach stale ktoś dyżuruje, w Kasach Stefczyka i PKO dniami i nocą zgłaszają się po wypłatę, pamiętając jak w 1915 r. władze rosyjskie wywiozły wszystkie kapitały biednych ludzi i nigdy ich nie zwróciły. To samo stało się z bieżącymi wkładami i akcjami Wil. Handl. Banku. Teraz jest inaczej: wypłacają bez zatrzymania, wypłacają każdemu. Ale żydzi się boją Wszal, wszszsz p. mię tamy tak dobrze. To było lat temu... tylko 23; ale są młodzi, którzy nie pamiętają i śmieją się. Nie mają co robić, ciasno na ziemi, ciasno w mieście. ciekawość pędzi w świat przyzód. choćby strasznych. Bić się? A niechaj sobie. Z kim? Poco? „Ot niechaj te Czechi nie lażą do naszych”. Jakże to miło słyszeć chłopca białoruskiego mówiącego o zaolzańskim

„nasi” Bolszewików, o których mętne wersje lecące szybko jak radio, że stoja nad granicą, też gotowi nasi chłopcy bić. „Wiadomo, chco tutaj, ony głodne, a nasze gumny pełne, nie doczekanie”. Ale kobiety płaczą, płaczą na myśl że Broniuk, Kaziuk, Lonka, mogą iść na wojnę. Młoda żonka nie puszcza swego Jurka na robotę murarską. „Nia idzi Jurka, budzie wajna, ty pahulał lepiej przódzi, posiedź w chacie”.

Mały Winouk pochlipując zatyka wybite szyby gałganami wyciągnięty mi z kątów. „Hłdzi mama, kali bu duć gazы puszczac dyk treba usio za czyniac”.

W każdym domu modlitwy, westchnienia, zażawione oczy ścigają dorodne postaci mężów, „braci, i myśli dre czy okrutna: „Pójdą? Może dziś mczę jutro? Co będzie? Najświętsza Panno Ostrobramska strzeż nas i ratuj”.

A radio gada, gada, z przestrzeni przynosi wieści coraz bardziej zatrważające.

I cóż dziwnego, że się boi i drży parafia komajska i wiele innych pa

rafii w naszym kraju, kiedy boi się i zacięcha w twrodze piękny, wielomilionowy, potężny Paryż, w potężnej Francji?

List z tamtąd pisany 28 września mówi: „Teraz to będzie stokroć straszniejsze, nie ocali się nic, ani życia, ani zabytków, ani cywilizacji. Ta cała sprawa rewindykacji od Czechostowacji to pretekst. To jest w gruncie rzeczy konflikt ideologiczny, dwa pojęcia życia politycznego, które stoja gotowe do zwalczania się: indywidualizm demokratyczny i totalizm państwowy. Tu panuje zdumienie i smutek, że Polska jest (pozemnie) po stronie Niemiec. Nie do pomyslenia jednak by się stała wrogiem Francji. Tu wszyscy są zgnębieni okropnie, mobilizacja odbywa się spokojnie, bez trudności. Rola radia jest cudowna, od 6.30 do północy i pół tej miliony wiszą przy tym nadludzkim aparacie.

Jakżi kiedy orator miał tokie audytorium jak Hitler 26 września? Słuchało go może 150 milionów ludzi na całej kuli ziemskiej. A wczoraj starczy głos Chamberlaina miał tony zniechęcenia. Co godzina zapowiadają coś definitywnego, to napięcie wyczerpuje nerwy do ostateczności

HOTEL BRÜHL
Warszawa, ul. Fredry 12
Tel. Centr. 5-48-00
vis-a-vis Ogrodu Saskiego
Woda bieżąca zimna i ciepła.
— Centralne ogrzewanie. —
Telefon w każdym pokoju.

Wspólnym wysiłkiem budujemy szkoły Czeka pół miliona dzieci

Z historycznymi chwilami wielkiego triumfu narodowego zbiegł się początek V Tygodnia Towarzystwa Popierania Budowy Szkół Pow. Została to właśnie łatwiej w perspektywie tych dni historycznych dojrzymy znaczenie pracy Towarzystwa dla wartości i siły państwa.

Według brzmienia ustawy obowiązkiem dostarczania izb szkolnych i pomieszczeń dla nauczycieli obarczone są wyłącznie samorządy. Jednak wobec niemożności wypełnienia przez nie tych zadań, przed pięciu laty powstało T-wo Popierania Budowy Szkół Pow. Głównym celem jego jest niesienie pomocy gminom przy budowie szkół powszechnych, przez udzielanie im bezprocentowych pożyczek, spłacanych w ciągu 20 lat — lub bezwrotnych zasiłków.

W ciągu krótkiego swego istnienia T-wo zdołało zebrać i przekazać na cele szkolnictwa **OLBRZYMIĄ SUMĘ OKOŁO 20 MILIONÓW ZŁOTYCH.**

Sumę tę uzyskano z drobnych składek członkowskich, ze sprzedaży żetonów nalepek, znaczków na podręczniki, imprez dochodowych itd. Jest to wysiłek naprawdę imponujący.

Mimo to przyrost izb lekcyjnych posuwa się zbyt wolno. Wiemy, że **PONAD PÓŁ MILIONA DZIECI NIE ZNALAZŁO MIEJSCA W SZKOŁACH.**

Około 2 miliony dzieci uczy się w warunkach, urągających podstawowym za sadom higieny.

A właśnie dziś po historycznych dniach ustąpienia Czechów ze Śląska Zaolzańskie go jedynie wobec zdecydowanej, militarnej postawy całego narodu — jasno rozumiemy, że szkoła wychowywać musi oby wateła-żołnierza, zdrowego, silnego duchem i ciałem obrońcę kraju. Musi więc dziecko polskie wzrastać w odpowiednich warunkach.

Zdajemy też sobie jasno sprawę z tego, czym dla wsi jest budynek szkolny. **NIE TYLKO UCZĄ SIĘ W NIM DZIECI, ALE NA ROZLICZNYCH KURSACH I ZEBRANIACH ŚWIETLICOWYCH DOKSZTAŁCAJĄ STARSZY.**

Na wsi szkoła jest w pełnym znaczeniu tych wyrazów jedynym ośrodkiem kultury. Warto się zastanowić czy wobec utartych haseł „frontem do wsi” — właśnie ta forma niesienia jej pomocy nie byłaby najbardziej odpowiednią.

Niech więc nikt nie uchyla się od złożenia datki w dniu kwesty!

Lecz pamiętajmy, że poprzestanie na takiej tylko formie poparcia T-wo jest stanowczo niewystarczające.

PÓŁ MILIONA DZIECI CZEKA NA SZKOŁY!

Oczywiście każdy grosz ma swe znaczenie, ale kogo stać na udzielenie T-wu swej stałej pomocy finansowej i pracy — ten przez złożenie tylko jednorazowego, skromnego datku stara się oszukać własne sumienie obywatelskie.

Obowiązkiem jego w najbliższej szkole zapisać się na członka T-wo.

Składka roczna członka zwyczajnego wynosi tylko 2 zł, członka dożywotniego — jednorazowo 150 zł.

W każdym mieście znajduje się szereg instytucji, organizacji lub wreszcie pewna liczba osób zamożnych, które łatwo zdobyć się mogą na jednorazową wpłatę powyższej sumy.

Dla setek tysięcy ludzi kwota 2 zł rocznie nie stanowi większego znaczenia. Cho-

dzi więc tylko o zrozumienie tych prawd, o przełamanie w sobie bierności. **Podnośmy Polskę wzwyż — budujmy szkoły.**

Stanisława Smoterowa.

Zamach bombowy na ZNP dokonany w Łodzi wywołał oburzenie w Wilnie

Dokonany zamach bombowy na Związek Nauczycielstwa Polskiego w Łodzi, w dniu 20 września 1938 r., którego ofiarą padł s. p. Kolega Łuczynski Józef, oraz 5 nauczycieli związkowców zostało rannych — jest aktem terronu wobec nauczycielstwa niespotykanym nie tylko w dziejach Polski, ale i w historii państw europejskich.

Pełny Zarząd Okręgu Wileńskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego na po-

siedzeniu w dniu 2 października 1938 r., reprezentując całe nauczycielstwo związkowe w Okręgu Wileńskim, stwierdza, że:

1) zamach bombowy na nauczycielstwo w Łodzi jest uwięzieniem bezprzekładnych napaści stosowanych bezkarnie dotychczas wobec nauczycielstwa polskiego;

2) nadszedł najwyższy czas ukroczenia samowoli ugrupowań społecznych anarchizujących życie Polski i podkopujących

Obrońcy Lwowa z listopada 1918 r.

zamieszkujący Wilno i Wileńszczyznę w związku z dwudziestolecie Obrony, zechcą zgłosić się osobiście lub listownie pod adresem: mjr. dypl. s. s. Mieczysław Grużewski Wilno, ul. Mostowa 1 m. 2, podając swój adres, zawód i przydział w oddziałach Obrony Lwowa.

Ważne dla Pań Domu

Niezrównana książka z przepisami Dra A. Oetkera pt. „Dobra gospodyni piecze sama” jest do nabycia we wszystkich sklepach kolonialnych i księgarniach. Cena obniżona 30 groszy. Książeczka jest nieoceniona dając mnóstwo przepisów na pieczywo itp.

Nowe władze WII. OPZP

Nadzwyczajne walne zebranie, poświęcone uzupełnieniu władz WII. OPZP wybrało komisję kontrolującą w osobie p. Aleksandra Szegidewicza i komisję dyscyplinarną w składzie: pp. asp. Wład. Parucha, G. Andrejewa i W. Kaczorowskiego.

Pociąg popularny do Warszawy

Liga Popierania Turystyki — Delegatura w Wilnie powiadamia iż przy poparciu Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych organizują w dn. 8—12 października 1938 r. pociąg popularny na 3 dni do Warszawy. Cena karty kontrolnej 17.

Zapisy do godz. 12 dnia 7 października przyjmują placówki PBP „Orbis” w Wilnie.

Uchodźcom zaolzańskim

Bibliotekarze i funkcjonariusze niżej Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie zebraли w drodze dobrowolnych składek sumę 103, przeznaczoną na cele Ogólnosląskiego Komitetu Pomocy braciom ze Olży.

Na konio naszego pisma wpłynęła kwota 10 zł, przeznaczona dla uchodźców zaolzańskich, a zebrana przez Koło Krajoznawcze gimn. im. Elizy Orzeszkowej w Wilnie.

16-letni włamywacz

Aresztowano wczoraj 16-letniego włamywacza Witolda Zyberka, który w ciągu ostatnich dwóch dni dokonał w Wilnie dwóch kradzieży z włamaniem. Zyberk rozbił szybę wystawową w sklepie aptecznym Lewina (Kalwaryjska 69) i skradł stamtąd rozmaite towary na ogólną sumę blisko 100 zł. Podobnego włamania dokonał on również przy ul. Wileńskiej.

Osadzono go w domu poprawczym. (c)

Złodziele na Rynku Drzewnym

Na rynku Drzewnym został okradziony wieśniak z gminy ejszyński Jan Domał. Nieznany sprawca skradł mu dywanik oraz inne rzeczy ogólnej wartości 100 zł. Ponadto na rynku okradzono jeszcze dwóch wieśniaków.

Jak radny p. Rekść z „Błyskawicy” dowiedział się że nakłaniał do... zabójstwa Oszuści w roli wywiadowców

P. Rekść, radny miasta Wilna, do niedawna członek klubu narodowego radnych, a ostatnio wraz z p. Glińskim — dwuosobowego klubu radzieckiego partii narodowo-społecznej „Błyskawica” omal nie padł ofiarą sprytnego oszustwa, zainicjowanego przez Rafała Godwoda, zam. przy ul. Tyzenhauzowskiej, oraz Ksawerego Głowackiego (Rysia 21).

Pewnego dnia do mieszkania p. Rekścia zgłosiło się dwóch osobników, którzy podali się za funkcjonariuszów wydziału śledczego i oświadczyli Rekściowi, że prokuratura wytoczyła mu dochodzenie to, że nakłaniał osoby trzecie do zamordowania pewnej kobiety.

Kazali mu zgłosić się nazajutrz na godzinę 11 do wydziału śledczego.

W wydziale o oznaczonej godzinie p. Rekść spotkał jednego z poznanych „wywiadowców”. „Wywiadowca” zaprowadził interesanta na podwórko, zamienił z nim tam kilka słów i oświadczył, że jutro przyjdzie do niego i zbada go w mieszkaniu.

Przesłuchanie na schodach i na podwórku wydało się Rekściowi podejrzanym. Zapytał spotkanego policjanta, czy ów osobnik, który go badał, jest policjan-

tem, a gdy dowiedział się, że tak nie jest, poprosił, by go zatrzymano.

Zatrzymanym okazał się Rafał Godwod. Policja ustaliła następnie nazwisko drugiego „wywiadowcy”, którym jest Ksawery Głowacki.

Zarzucono im, że usiłowali w ten spo-

sób wyłudzić od radnego pieniądze. Onegdaj miała się odbyć ich sprawa, lecz ze względów formalnych została odroczone. Obaj oskarżeni natomiast utrzymują, że chcieli prowadzić „dochodzenie” na własną rękę i dopiero następnie zameldować o wszystkim policji. (c)

Echa morderstwa na Karolinkach Jadwiga Jankowska skazana na 6 lat więzienia

We wczorajszym wydaniu „Kurjera Wileńskiego” donieśliśmy już o tym, iż w Sądzie Okręgowym w Wilnie rozpoczął się proces przeciwko żonie listonosza urzędu pocztowego Wilno 1, Jadwidze Jankowskiej, oskarżonej o zamordowanie swego kochanka, 26-letniego Bronisława Szyłasa.

Oskarżona dokonała morderstwa 14 czerwca br. Zwabiała ona Szyłasa, z którym od paru lat utrzymywała bliższe stosunki, do lasu na Karolinkach i tam wy-

strzałem z rewolweru położyła go trupem na miejscu.

Na przewodzie sądowym Jankowska twierdziła, że czuła się zmuszoną do zamordowania Szyłasa, gdyż ten feroryzował ją, zmuszał do dalszego obcowania

z nim, wyłudzał nawet od niej pieniądze i odgrażał się... zamordowaniem jej męża.

Po przemówieniach stron i dłuższej naradzie, sąd ogłosił wyrok, mocą którego Jadwiga Jankowska została skazana na 6 lat więzienia. (c)

Ojciec znęcał się nad dziećmi

Osadzono go na Łukiszkach

Wczoraj został aresztowany i osadzony w więzieniu na Łukiszkach bezrobotny Władysław Tuniewicz (Kalwaryjska 54). Tuniewicz, aczkolwiek otrzymywał ze-

silek dla dzieci, znęcał się nad nimi, wy-pędzał je z domu, zmuszał do nocowania na podwórzu itd. (c)

W „strasznej noc” Zarznął siostrę i powiesił się

Ponura zbrodnia w dziśnieńskim

Ponurą zbrodnię popełniono wczoraj w miejscowości Zauciu w powiecie dziśnieńskim. Zamieszkały tam Smerko Kołtin zamordował swoją 30-letnią siostrę Chanę, zadając jej nożem kilka ran w szyję. Po dokonaniu zbrodni, zabójca pobiegł nad rzekę i utopił się.

Powodem krwawej tragedii był zatarg na tle majątkowym.

Wśród okolicznych Żydów morderstwo to wywarło szczególnie ciężkie wrażenie, gdyż zostało popełnione w tak zw. strasznej noc. (c)

Kurjer Sportowy

Elektrit będzie walczył z pięściarzami pomorskimi

Drużyna pozyskała Bluma. Mecz już w najbliższą niedzielę

W najbliższą niedzielę w lokalu Ośrodek Wychowania Fizycznego przy ul. Ludwisarskiej 4 odbędzie się pierwszy w bieżącym sezonie poważny mecz bokserki pomiędzy miejscowym Elektritem a KPW-u Pomorzanie z Torunia.

Udział w meczu biorą czolowi pięściarze wileńscy. Przede wszystkim powitać należy powrócił na ring po 2-letniej przerwie popularnego w swoim czasie boksera Malinowskiego, który przed 3 i 4 laty odnosił piękne zwycięstwa nie tylko w Wilnie, ale i za granicą.

Składy drużyn przedstawiają się następująco: KPW „Pomorzanie”: Kusiewicz, Poliń-

ski, Bienasiewicz, Kusiewicz II, Milaf, Fiszcz, Stecki, Pietras.

Elektrit: Lendzin, Łukmin, Malinowski, Krasnopiorow, Kulesza, Silecki albo Borys, Unton i Poliksha względnie Badyra.

Dowiadujemy się, że znany bokser warszawski, reprezentant ongiś stolicy w wadze ciężkiej Blum, który kończy obecnie służbę wojskową w jednym z pułków wileńskich, nie zamierza powracać do Warszawy. Pozostanie on w Wilnie.

Blum postanowił po skończeniu służby wojskowej podpisać zgłoszenie do „Elektritu”. Będzie to bardzo poważne wzmocnienie ósemki klubu robotniczego.

Ręcznie wykonany zegar ścienny z XVII w. w Muzeum Ziemi Dziśnieńskiej

Głębcki oddział Polskiego T-wo Krajoznawczego, dążąc do powiększenia zbiorów Muzeum Ziemi Dziśnieńskiej w Głębkiem, zakupił ostatnio ręcznie wykonany zegar

ścienny, pochodzący z początków wieku XVIII. Wedle zebranych wiadomości, zegar ten został wykonany przez zakonników klasztoru częstochowskiego.

POKOJE
TANIE CZYSTE I CICHE
W HOTELU ROYAL
Warszawa Chmielna 31
Dla pp. czytelników „Kurjera Wileńskiego” 15% rabatu

ci, ludzie siedzą w domach, milczą, nie odwiedzają się, czeka się w ciszy mieszkań głosu niewidzialnej istoty, jakby Anioła Zwiastowania, który nam dyktuje nasz los. Tłumy ciche i spokojne płyną do grobu Świętej Gielowefy, która przed wiekami ocalała Paryż od najazdu Hunnów; tysiące świec się tam pali i oświecała załane łzami twarze starych kobiet, które są w wiecznej żałobie i pamiętają co było wtedy i jlu ich synów, mężów, braci zginęło“.

— Wieczór z soboty na niedzielę. Jutro w parafii jest i odpust Różaniec, wieczorem zabawa Koła Młodzieży, w dzień zbiórka na szkoły, to tera na budujący się dom ludowy... Jakże to jutro będzie? O 12 w nocy upływa termin ultimatum Polski, jest 9, 10 i nic, nic, nic...

Co tam w Pradze? Tego nie wiemy, szarpają się zapewne nerwy ludzi odpowiedzialnych za kraj, za istnienie ludzkie. Co przeważa? Szaleństwo czy rozsądek? Zdaje się że w tę noc ciemną, oświetloną małymi, czerwonymi księżycem, kołysze się nad szumiącymi drzewami, gdzieś w międzyplanetarnych przestrzeniach, pomiędzy tymi lśniąco gwiazdami,

wielka czara krwi w rękach Szatana, który czeka z okrutnym usmiechem by ludzie zdecydowali, że ma ją wylać na całą Europę. Jakaż jest milcząca walka w przestworzach. Jutro jest Różaniec... Matko Chrystusa Opiekunko ludzi... ileż ust to szepta w Polsce o tej godzinie. Cała Polska zgodnie, jednomyślnie, czeka w napięciu, gotowa do spełnienia obowiązku na rodowego i obrony honoru Państwa. To wielka rzecz — wielki egzamin. W gminach siedzą setki tysięcy żyjących „jak przy trumnie”. Godzina 11... za 60 minut może wojna...

Kilku ludzi rozstrzyga losy milionów; czy czują ten ciężar odpowiedzialności na swoim mieniu? W koło taka aksamitna, ciepła noc, pachnąca dymami palących się torfowisk, cisza, ani pies nie za szczeka, a w przestrzeni już coś się staje, już leci ku nam na skrzydłach przeznaczenia.

Wreszcie! Wreszcie. Ultimatum przyjęte. Niech Bóg błogosławi tych, którzy ocalili ludzkość od krwi rozlewu. Setki wracają do chat, wstają, śpią już spokojnie. Fest na Różaniec, w niedzielę, jest tak liczny jak nigdy. Wojny nie będzie. Chłopcy nie poszli na wojnę, tańcząc wieczorem do upadłego.

A procesja była wspaniała, tłumy szły koło białego kościoła śpiewając radośnie na cześć Maryi Opiekunki ludzi.

Takie na wsi były wrażenia i na stroje ostatnich dni, tak ważkich w polityce i psychice polskiej.

Słuchanie przez radio okrzyków i wiatów na cześć wojska i władz polskich wkraczających do Cieszyna to wzruszone głosy lejące ku nam przed całą Polską radosną i triumfującą, jakże to silnie robiło wrażenie. Twarzą mowa słazaków głosiła niezłomne przywiązanie do Polski. I teraz to jeszcze większy dowód niezłomności miłości narodu do swej Ojczyzny. Bo przecie zaolzańscy Polacy wiedzą, że w Polsce jest ciężko, że są tu bezrobotni, że nie wszystko jest idealnie do brze. Ale lepiej stokroć znieść ciężary i trudy w obronie swego Państwa, niż ucisk cudzy. Tego nauczyła Wielka Wojna narody. Samostanowienia i koniecznej, fundamentalnej zasady: swobody mowy, wyznania i nauki w czystym języku dla każdego obywatela każdego państwa.

Hel. Romer.

Jak wygląda 10-lotka Magistratu? Europeizacja Wilna

Magistrat opracował ostatnio interesujące dane, dotyczące inwestycji dokonanych na terenie Wilna w ciągu ostatnich 10 lat. Oto kilka danych ilustrujących dorobek Zarządu Miejskiego.

Powierzchnia zabrukowanych ulic i placów w roku budżetowym 1927-28 wynosiła 781647 metrów kw.; obecnie — 1.143.230; chodników betonowych było 139.022 metrów kw. obec-

nie — 272.500 metr. kw.; produkcja energii elektrycznej 10 lat temu wynosiła 6.700.403 kwh/g, obecnie — 12.257.873 kwh/g; abonentów było 11.448; obecnie jest około 27.000; żarówek oświetlających ulice było 1373, obecnie — 3109.

Cyfry te wskazują, że wbrew głosom malkontentów, prace nad europeizacją Wilna postępują w tempie nie tak znowuż powolnym.

Jak PSZCZOŁA

pracuje każdy, zbiera grosze, ale naprawdę nie dochodzi do niczego. A tymczasem jedna większa wygrana na loterii może dać Wam dobrobyt na całe życie. Warto pokusić się o uśmiech Fortuny i nie zwlekając kupić los do I klasy 43 loterii w szczęśliwej kolekturze

AWOLANSKA

Wilno, Wielka 6.
Ciągnięcie rozpoczyna się 19 października. Zamówienia zamiejscowe załatwiamy odwrotnie. Konto P. K. O. 145461.

KRONIKA

Październik 6 Czwartek

Dziś: Brunona W.
Jutro: Marka, Justyna

Wschód słońca — g. 5 m. 31
Zachód słońca — g. 4 m. 43

Opuszczenia Zakładu Meteorologii USB w Wilnie z dnia 5. X. 1938 r.

Ciśnienie 760
Temperatura średnia + 12
Temperatura najwyższa + 17
Temperatura najniższa + 10
Opad 0,5
Wiatr: południowo-zachodni
Tendencja barom.: wzrost
Uwaga: pogodnie.

— Zjazd b. wychowanków gimnazjum Lelewela. W dniu 9.X br., o godz. 11, odbędzie się zebranie wychowanków byłego gimnazjum im. Joachima Lelewela w Wilnie w mieszkaniu inż. Biszewskiego Kazimierza w Wilnie przy ul. Wielka Populanka Nr 43 m. 1, w celu omówienia terminu i szczegółów wspólnego zjazdu (wszystkich roczników) absolwentów tego gimnazjum. Na zebranie to zaprasza wszystkich kolegów — Tymczasowy Komitet Zjazdu.

— Ze Związku Pań Domu. W piątek 7.X w lokalu Zamkowa 8—1 odbędzie się herbata oraz pogawędka p. Z. Nowosielskiej: „Kobieta amerykańska w domu i klubie”.

— Nadzwyczajny walny zjazd członków żołnierzy i Polskiego Korpusu Wschodniego odbył się 2.X br. w sali Wydziału Powiatowego przy ul. Wileńskiej 12.

WILEŃSKA

DYŻURY APTEK.

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Nałęczka (Jagiellońska 1); S-ów Augustowskiego (Kijowska 2); Romeckiego i Żelazna (Wileńska 8); Frumkinów (Niemiecka 23); Rotkowskiego (Kalwaryjska 31).

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka (Antokolska 42); Szantyna (Legionów 10) i Zajczkowskiego (Witoldowa 22).

Wybrano nowy zarząd: na sekretarza Dowgiałę Witolda, na skarbnika Perkowskiemu Wilhelmowi oraz na członków zarządu Burharda Stanisława, Mintowt-Czyżę Bohdana i Sudnika Felicjana; do komisji rewizyjnej dokooptowano Lisowskiego Władysława do sądu rozjemczego Peszńskiego Witolda, Dabrowskiego Edwarda i Pileckiego Stanisława; na delegatów: Masłowskiego Witolda, Dowgiałę Witolda i na zastępców Lisowskiego Władysława i Sudnika Felicjana.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— Klub Włóczęgów. Jutro, tj. w piątek 7 bm. w Instytucie Europy Wschodniej odbędzie się zebranie klubu z referatem p. „Litwa widziana latem 1938”. Referentami będą pp.: dyr. W. Wielhorski, dr J. Hurynowicz, T. Jurgielewiczowa i T. Nagurski.

Początek o godz. 20.15. Wstęp za zaproszeniami.

— „O komórkach rozrodczych”. 6 października w Ośrodku Zdrowia Nr 1 (Wileńska 46) dr W. Mórnowski z ramienia Towarzystwa Eugenicznego wygłosi odczyt na temat „O komórkach rozrodczych”.

Początek o godz. 5.30 wiecz. Wstęp wolny.

NOWOGRODZKA

— Kongres Dziecka. Wojew. Oddział Komitetu Kongresu Dziecka w Nowogrodku zaprojektował na dzień 24, 25 i 26 bm. wycieczkę do Warszawy. Celem tej wycieczki jest zwiedzenie „Wystawy Dziecka” oraz zabytków historycznych i miejsc pamiątkowych w Warszawie.

Koszty przejazdu ze stacji Baranowicz i ze stacji położonych na szlaku Baranowicz — Nowojelnia — Lida — Różanka wynoszą w obie strony 16 zł, natomiast osoby udające się ze stacji na szlak Słupce — Baranowicz, Sionim — Baranowicz, Nowogrodok — Nowojelnia, Wołożyn — Lida korzystając z indywidualnych 50% zniżek w obie strony.

Zgłoszenia uczestników wycieczki należy nadsyłać najdalej do dnia 14 października br. Osoby zamierzające wziąć udział w wycieczce winni są w terminie do dnia 14 bm. wpłacić na r-k Woj. Komitetu Kongresu Dziecka do Kom. Kasy Oszcz. w Nowogrodku kwotę zł 22 lub zł 27, po czym uzyskują kartę uczestnictwa i bliższe informacje dotyczące tej wycieczki.

— Posiedzenie Sekcji Historii Sztuki odbędzie się w piątek 7.X. 38 r., o godz. 8 wiecz. w Seminarium Archeologii Klasycznej przy ul. Zamkowej 11. Na porządku dziennym referat p. konserwatora Kieszowskiego: „Nowe materiały do budowy kaplicy św. Kazimierza w Wilnie”. Wstęp wolny dla członków sekcji i wprawdzonej osoby.

— W T-wie Miłośników Historii Reformacji Polskiej im. Jana Łaskiego w Wilnie (Zawalna 11) odbędzie się w niedzielę 9 b. m. a) o godz. 18 walne zebranie nadzwyczajne dla wyboru honorowego członka Towarzystwa, b) o godz. 18 min. 30 — powitanie ks. seniora prof. K. Kurnatwskiego i c) o godz. 19 — odczyt p. Włodzimierza Śałowicza „O konfederacji warszawskiej 1573 r.”. Po odczyt dyskusja i herbata. Goście mile widziani.

— Ofiary dla braci zaolzańskich. Pracownicy Wydziału Powiat. w Nowogrodku zebrali pośród siebie zł 100. Pracownicy Zarządu Miejskiego zł 56.

— V Tydzień Szkoły Powsz. W niedzielę przy współudziale działu szkół powszechnych i orkiestr rozpoczął się V Tydzień Szkoły Powszechnej. Jednocześnie odbyła się kwesta uliczna.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEN

— Kurs dla kierowców pojazdów mechanicznych Okręg Wileński Służby Młodych OZN organizuje w pierwszej połowie października br. dwumiesięczny kurs kierowców pojazdów mechanicznych dla członków Organizacji Zrzeszonych w Służbie Młodych. W miarę wolnych miejsc przyjmowani będą kandydaci nie zrzeszeni. Opłata za kurs dla członków 12 zł 50 gr dla innych 17 zł 50 gr. Zajęcia odbywać się będą trzy razy tygodniowo po 2 godz. dziennie w godzinach wieczornych.

Po ukończeniu kursu i złożeniu egzaminów uczestnicy otrzymują prawo jazdy. Zgłoszenia do dnia 13 października włącznie przyjmuje sekretariat Służby Młodych OZN — Wilno, Mickiewicza 22 m. 5, tel. 26-28 w godz. 18—19.

— Zarząd Związku Oficerów Rezerwy Rz. P. Koło w Wilnie przypomina, że w dniu 7 bm. o godz. 18 w lokalu własnym przy ul. Orzeszkowej 11-a m. 1 odbędzie się zebranie informacyjne.

— NOWY PROCES PRZECIWKO P. MICHALSKIEMU. W ub. poniedziałek znowu stanął przed Sądem Okr. w Nowogrodku znany tu ze swych publicznych występów p. Jan Michalski, b. prezes Związku Drobnych Roln., oskarżony wraz z p. Plekaczem, b. sekretarzem tegoż Związku o sfałszowanie dowodów kasowych.

Rozprawę prowadził sędzia S. O. Mir-

— W wyniku rozprawy Jan Michalski został uniewinniony, natomiast, w stosunku do p. Plekacza wina została udowodniona i skazany on został na rok więzienia. Jest to już ósmy z kolei proces uniewinniający Jana Michalskiego.

— Balet Opery Warszawskiej. Dziś, 6 bm. wystąpi na deskach teatru miejskiego zespół Baletu Opery Warszawskiej, który bawi w Nowogrodziecznie na gościnnych występach.

— Teatr Miejski z Wilna w naszych stronach. Wkrótce przyjeżdża do Nowogrodka na gościnne występy wileński Teatr Miejski z sztuką Jerzego Kossowskiego „Tekla”.

— Kłóśka

— Kłóśka propagandowy L. O. P. P. Obwód LOPP w Lidzie pobudował przy zbiurze ul. Suwalskiej i 3-go Maja w Lidzie mironowy kiosk propagandowy, którego uroczyste poświęcenie odbyło się onegdaj, przy udziale przedstawicieli organizacji i licznych rzesz ludności. Koszt budowy wyniósł zł 3.049. Impreza ta oprócz reklamy LOPP daje z tytułu dzierżawy około zł 1000 dochodu. Jest to pierwsza w wojew. nowogrodzkim nieruchoma własność LOPP.

— KAMINIEM W GŁOWĘ. We wsi Piotrowice, gm. wilejskiej podczas sprzeczki na tle sporu o ziemię między braćmi Justynem i Aleksandrem Jakowleczami doszło do bójki. Justyn uderzył Aleksandra kamieniem, trafiając w głowę. Ranny odwieziony do szpitala zmarł. Braćbójcę zatrzymano.

— Walka z nierządem

Wczoraj wieczorem policja i władze sanitarne przeprowadziły rewizję w podejrzanych restauracjach i piwiarniach, co do których otrzymano informację, że uprawiają się tam potajemnie nierząd.

W wyniku lustracji dwie kelnerki odesłano do szpitala Sawicz, okazało się bowiem, że są chore.

Zaginął b. dyrektor „Qui pro quo” Witold Stelmasiewicz?

Do policji wpłynęło zameldowanie małżonki b. dyrektora „Qui pro Quo”, o zaginięciu jej męża, Witolda Stelmasiewicza.

P. Stelmasiewicz przed dwoma tygodniami wyjechał z Wilna, celem zwerbowania artystek do nowej rewii i od tego czasu zaginął. (c).

Walka z nierządem

Rewizja w podejrzanych restauracjach

Wczoraj wieczorem policja i władze sanitarne przeprowadziły rewizję w podejrzanych restauracjach i piwiarniach, co do których otrzymano informację, że uprawiają się tam potajemnie nierząd.

W wyniku lustracji dwie kelnerki odesłano do szpitala Sawicz, okazało się bowiem, że są chore. (c).

Od dziś można przeglądać spisy wyborcze

Spisy wyborców do Sejmu zostaną dziś (6 bm.) wyłożone do publicznego przeglądu w biurach obwodowych komisji wyborczych, spisy zaś wyborców do Senatu w lokalu przeznaczonym na zebranie obwodowe.

Począwszy od dnia dzisiejszego do dnia 13 bm. włącznie, każdy obywatel mający prawo wybierania do Sejmu lub do Senatu, może przeglądać wspomniane spisy, robić z nich wyciągi oraz wnosić reklamacje.

Reklamacje mogą być wnoszone bądź z powodu pominięcia w spisie uprawnionego do głosowania, bądź z powodu wciągnięcia do spisu osoby nie uprawnionej do głosowania.

120.000 wyborców do Sejmu liczy Wilno

Spisy wyborców do Sejmu zostały zakończone. Po przeprowadzeniu obliczeń okazało się, że uprawnionych do głosowania do Sejmu na terenie Wilna jest około 120.000 osób.

Z dniem dzisiejszym (6 bm.) w poszczególnych lokalach obwodów wyborczych wyłożone zostaną spisy osób, uprawnionych do głosowania do Sejmu. W terminie do 13 bm. włącznie każdy z wyborców danego obwo-

Nowy termin rejestracji wyborców do Senatu

WARSZAWA, (Pat). Kto spośród cywateli uprawnionych z tytułu zasług osobistych lub wykształcenia do głosowania do Senatu, nie zdążył wypisać się na listę wyborców, będzie mógł skorzystać z przysługującego mu uprawnienia i w tym celu winien zgłosić się w dniach 6 do 13 października do przewodniczącego zebrania obwodowego i zażądać wciągnięcia na listę wyborców do Senatu, okazując uprawniające do tego dokumen-

ty.

Osobom, które z tytułu otrzymanych odznaczeń państwowych posiadają uprawnienia wyborcze do Senatu a nie mogłyby przedstawić oryгинаlnych dokumentów (dyplomów) będą wydawane zaświadczenia, stwierdzające posiadanie przez nich tych uprawnień.

Po zaświadczenia te należy się zgłaszać do starostw w terminie do dnia 12 października br.

BARANOWICKA

— PROCES KOMUNISTYCZNY W BARANOWICZACH. Ławę oskarżonych w nowogrodzkim Sądzie Okręgowym na sesji wyjazdowej w Baranowiczach zajęli Paweł i Mikołaj Palczykowie, Michał Grudziński, Konstanty Lewczyk i Jan Szewczuk z miejscowości Jakszyce, [pow. nieświejski], oskarżeni o działalność komunistyczną.

Sąd, pod przewodnictwem prezesa S. O. Muraszki, skazał Pawła Palczyka na 5 lat więzienia, Mikołaja Palczyka na 4 lata oraz Mikołaja Grudzińskiego na 3 lata. Pozostali oskarżeni sąd uniewinnił. Skazani pozbawieni zostali praw na okres lat 5.

Obronę wnosili adw. Czernichow z Wilna. Oskarżał prokurator Dietrich.

— Teatr Objazdowy z Wilna przybędzie do Baranowicz i wystąpi w piątek, 7 bm., o godz. 8.15 w „Ognisku” sztukę Kossowskiego „Tekla”. Przed sprzedaż bileów w cenie od zł 1.09 do zł 3.60 w kawiarni „Centralnej”.

Hotel EUROPEJSKI

w WILNIE

Pierwszorzędnym — Ceny przystępne
Telefon w pokojach. Winda osobowa

RADIO

CZWARTEK, 6 października 1938 r.

6.57 Pieśń poranna; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Muzyka z płyt; 7.45 Gimnastyka; 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Program na dziś; 8.15 Muzyka popularna; 8.50 Odcinek przy: „Pasje błędnierskie” — fragment z powieści Jarosława Iwaszkiewicza; 9.00 Przerwa; 11.00 Melodie Polesia — poranek muzyczny dla szkół; 11.25 Francuskie i niemieckie operetki; 11.57 Sygnał zasu i Lejral; 12.03 Audycja południowa; 13.00 Wiadomości z miasta i prowincji; 13.05 Koncert wrywkowy; 14.00 Przerwa; 15.00 Rozmowa technika z młodzieżą; 15.15 Kłopoty i rady: „Pani Krystyna zmienia mieszkanie” — dialog; 15.30 Muzyka obiadowa; 16.00 Wiadomości gospodarcze; 16.15 Wśród chatupników — odczyt; 16.35 Pieśni polskie w wyk. Janiny Szczygłówny; 17.00 „Od ścieżki do autostrady” — pogadanka; 17.15 Koncert solistów; 18.00 Sport na wsi; 18.05 Śpiewają zespoły chóralskie; 18.20 „Dzieci czytają” — pogadanka Witolda Rodziewicza; 18.30 O tytułach muzycznych — gawęda; 19.00 Koncert rozrywkowy; 20.40 Dziennik wieczorny, komunikaty i wiadomości sportowe; 21.00 „Lami odbudowaliśmy co wojna zniszczyła” — pogadanka; 21.10 Koncert kameralny; 21.35 „Na nowe życie” — fragment z powieści E. Jędrkiewicza „Droga z Martynowic”; 21.55 „Co interesuje słuchaczy” — pog. Adama Wyleżyńskiego; 22.05 Recital fortepianowy Włodzimierza Trockiego; 22.35 Wyjątki z cper; 23.00 Ostatnie wiadomości i komunikaty; 23.05 Koncert symfoniczny; 23.55 Zakończenie programu.

PIĄTEK, dnia 7 października 1938 r.

6.57 Pieśń poranna. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka z płyt. 7.45 Gimnastyka. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Program na dziś. 8.15 Muzyka popularna. 8.50 Czytanka wilejskie: „Fala” — opowiadanie A. Dygasin. 9.00 Przerwa. 11.00 Audycja dla szkół. 11.25 Obrazy natury w muzyce. 11.57 Sygnał czasu i bejnal. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wiadomości z miasta i prowincji. 13.05 Gra orkiestra Mascheroniego z udz. piosenkarzy. 14.00 Przerwa. 15.00 Zagadka muzyczna dla młodzieży. 15.20 Poradnik sportowy. 15.30 Koncert muzyki lekkiej w wyk. ork. mandolinistów. 16.00 Wiadomości gospodarcze. 16.15 Rozmowa z chorymi ks. Michała Reka. 16.30 Recital śpiewaczy Michała Zabejdy - Sumi kiego. 16.30 Wyższe studia organizacji przemysłu — reportaż. 17.00 Recital organowy Bolesława Szabelskiego. 17.45 Audycja dla wsi: 1) „O orce” — pog. 2) Poradnik rolniczy — mowadzi A. Przegarski. 3) Gra zespół mandolinistów „Kasada”. 4) Śasiedzi rozmawiają przeprowadzą Wacław Klimaszewski i Franciszek Dowęko. 18.25 Wycieczki i spacer — prowadzi Eugeniusz Piotrowicz. 18.30 Oryginałny Teatr Wybierań: „Nie budź mnie” — słuchowisko. 19.00 Koncert rozrywkowy. 20.40 Dziennik wieczorny, komunikaty, wiadomości sportowe. 21.00 Chór Polskiego Radia. 21.15 Koncert symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej. 22.55 Rezerwa programowa. 23.00 Ostatnie wiadomości i komunikaty. 23.05 Zakończenie programu.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE

— Przedstawienie w Teatrze Miejskim na cele Komitetu Pomocy Rodakom z Olzy. Przyłączając się do entuzjastycznego zęstwa dla sprawy Zaolzia — Dyrekcja Teatru Miejskiego na Pohulance ofiarowuje na cele Komitetu Pomocy Rodakom z Olzy dochód z dzisiejszego przedstawienia (czwartek dnia 6 października). Wieczór wyjątkowy „Wyzwolenie” Stanisława Wyspiańskiego. Udział bierze cały zespół artystyczny. Oprawa Dekoracyjna — Jan i Kamila Golurowie. Początek punktualnie o godzinie 20.

— „Subretka” Devala — najbliższa premiera Teatru na Pohulance! Najbliższą premierą Teatru Miejskiego będzie świetna komedia Devala „SUBRETKA” — ostatnia nowość scen europejskich.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”

— Występy J. Kulezyckiej. Dziś po raz ostatni słynna operetka Abrahama „Bal w Savoyu” świetnie grana przez cały zespół Teatru „Lutnia” z J. Kulezycką i K. Dembowskim na czele. Ceny miejsc niższe.

„Wesola wdówka”. Jutro Janina Kulezycka wystąpi w partii tytułowej świetnej operetki, cieszącej się obecnie zagranicą rekordowym powodzeniem, a którą wprowadza na naszą scenę reżyser W. Rychter.

— Barbara Halmirska świetna artystka Teatru „Lutnia” po ciężkiej chorobie szybko powraca do zdrowia tak, że już w niedziele wystąpi w operetce „Orlow”.

— „Kopeluszek”. Widowisko dla dzieci, w Teatrze Lutnia po raz pierwszy ujrzymy w niedzielę najbliższą o godz. 12 m. 15 z udziałem Z. Molskiej, H. Duniń Rychłowskiej, D. Lubowskiej, N. Kwiatkowskiej (śpiewaczki) oraz A. Iżykowskiego, Bruskiego wicza i innych. Tańce i Łeczne balety w układzie Sawinej Dolskiej z udziałem jej studium baletowego. Nowa wystawa według projektu E. Grajewskiego.

Soczyste jabłka, gruszkę i stezale wino! jak właściwie powstają, pyszna legumino?

za pomocą **żelatyny mielonej** d-ra **OTKERA**

Teraz czas sadzić — zakwalifikowane przez Izbę Rolniczą drzewka **Ogrodnictwo W. Weler** Sadowa 8. Tel. 10-57 Cennik na żądanie.

Centrala Zaopatrzeń Ogrodniczych w l. J. I. J. KRYWKO Wilno, ul. Zawalna 28 m. 4, tel. 21-48. poleca drzewka i krzewy owocowe.

CENTRALNA **BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA** przy Kuratorium Okr. Szk. Wil. w Wilnie

została przeniesiona do nowego lokalu przy ul. Królewskiej 9-1 Otwarta codziennie od 11-13 i od 17-20, w niedzielę od 11 do 13-ej, i od 17 do 20, w niedzielę od 11-13. Czytelnia posiada 170 czapism. Nauczycielom zamiejscowym wysyła się książki pocztą.

Od Administracji

Administracja nie przyjmuje odpowiedzialności za termin ogłoszenia oraz za zgubę lub zniszczenie matrycy i klisz. Zastrzeżenie miejsce obowiązuje Administracji, tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacone 25% drożej. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie uważają się za błędy, ani też nie obowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. — Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dnia 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia. — Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieumieszczenia całego ogłoszenia, względnie jego części bez podania powodów. Konunikatów bezpłatnych nie umieszcza się.

Niezbędny dla każdego Lekarza-praktyka!

Polski Kalendarz Lekarski

(Kieszonkowa encyklopedia lekarska) 1938 — ROCZNIK XIII.

Cieszący się ogromnym uznaniem i popularnością w sferach lekarskich i aptekarskich uległ w nowym swym wydaniu starannemu przejrzeniu i uzupełnieniu. Ja ko niezbędny doradca i przewodnik w codziennej praktyce lekarskiej znajduje się niewątpliwie w ręku każdego lekarza, tym bardziej, że cenę jego mimo objętości około 900 stron, na specjalnym, bibułkowym papierze, w oprawie płóciennej, utrzymaliśmy na niskim poziomie 8.— zł.

Do ceny tej dochodzą koszty przesyłki 0.60 zł, wzgl. 1.30 zł przy posyłce za pobraniem pocztowym.

Tręś: Spis skrótów w tekście. — Przegląd piśmiennictwa lekarskiego za rok 1937/8. — Pielęgnowanie przyrządów lekarskich. — Najczęstsze zabiegi lekarskie. — Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach. — Badanie czynności nerek. — Badanie czynności wątroby. — Pomocnicze badania laboratoryjne. — Zawartość prawidłowa składników krwi. — Surowice i szczepionki. — Proteinoferapia. — Dietyka. — Tabela strawności. — Najważniejsze środki odżywcze. — Ugrupowania pokarmów wedle ich wartości kalorycznych. — Witaminy i awitaminy. — Racjonalne odżywianie niemowląt. — Wartość kaloryczna najważniejszych pokarmów oseska. — Prawidłowe żąbkowa. — Ciężar i wzrost zdrowego dziecka. — stosunek wagi ciała do wzrostu. — Kąpiele lecznicze. — Promienioleczenie. — Elektroleczenie. — Leczenie promieniami Roentgena. — Stosowanie promieni Bucky'ego. — Leczenie promieniami radu i krótkofalowymi. — Praktyczne wskazówki z zakresu położnictwa. — Przeciętne wymiary położnicze. — Obliczenie terminu porodu. — Okres wylęgania i zaraźliwosci chorób zakaźnych. — Zatrucia. — Sekcja sądowo-lekarska. — Dział rozpoznawczo-leczniczy. — Alfabetyczny spis ważniejszych leków. — Zestawienie leków wedle ich działania. — Mieszanie niezgodzące się. — Tabela dawek największych. — Zatrucie lekami. — Dawkowanie dla dzieci. — Lekki przechodzące do mleka matki. — Apropoksyficzna pojemność naczyń. — Tabela kropłowa. — Lekki do wziewań. — Wywabianie plam po lekarstwach. — Zdrojowiska wedle wskazań leczniczych. — Klimato- i balneoterapia. — Kuracja wodami mineralnymi w domu. — O lecznicach i szpitalach w polskich uzdrowiskach. — Skorowidz uzdrowisk polskich i zagranicznych.

Pani w wieku **NIEBEZPIECZNYM!**

gdy młodość już minęła nie powinna się poddawać, lecz usuwać z twarzy znamiona wieku... Odżywczy krem ABARID usuwa zmarszczki i zwiotczenie, przywraca skórze jedność świeżość, a puder ABARID dobrany do karnacji nadaje cerze delikatny, świeży i młodzieńczy wygląd.

krem i puder **ABARID**

Nr ak: Km. 372/38, Km. 502/39

Obwieszczenie

O LICYTACJI RUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Głębokiem rewiru Głębokie Inż. J. Skowroński mający kancelarię w Głębokiem ul. Łomżyńska Nr 61 na podstawie art. 602 K. P. C. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 24 października 1938 r. o godz. 10 w Głębokiem, ul. Królewska Nr 15 odbędzie się licytacja ruchomości, należących do Fajwela Kuczwickiego, składających się z heblarki „Blumwego” trzechstronna, z kompletnym urządzeniem, w dobrym stanie używana oszacowanych na łączną sumę zł 1000.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. Dn a 30 września 1938 r.

Fomorsak Inż. J. Skowroński.

Kupno i sprzedaż

MOTOR „ATLANTA” Na gaz ssany 16/18 k. m. prawie nowy z piecami na węgiel i drzewo sprzedam tanio, Wilno, ul. Poznańska 2 m. 2, St. Stoberski.

DOM DREWNIANY do sprzedania za zł. 10.000. Adres w Redakcji.

PRACA

SPÓŁDZIELNIA „KADRA” poszukuje odpowiedzialnego sklepowego. Wymagana kaucja 2500 zł. Warunki do omówienia. Pierwszeństwo mają kandydaci z praktyką handlową. Kandydaci z referencjami proszeni o zgłaszanie się w spółdzielni „Kadra” — Keszary km. 1-szej Brygady Legionów, ul. Nadleśna, codziennie między godz. 18 a 20 od dnia 6 października 1938 r.

POTRZEBNA SŁUŻĄCA do dwojga osób, umiejąca dobrze gotować. Gdańska 6 m. 7, telefon 22-02.

RÓŻNE

NOWOOTWARTA BIBLIOTEKA Teresy Łopuszyńskiej — Wilno, ul. Śniadeckich 3 (róg Mostowej). Beletrystyka w języku polskim i francuskim. Książki dla dzieci i młodzieży. Nowości powieściowe.

TERAZ CZAS zamawia drzewka i krzewy owocowe. Ogrodnictwo W. Weler — Wilno, Sadowa 8, tel. 10-57. Szan. klient, zapraszamy odwiedzić nasze szkółki. Cenniki wysyłamy bezpłatnie.

BIURO POŚREDNICTWA PRACY przy Wileńsko - Nowogrodzkiej Izbie Lekarskiej ogłasza konkursy na stanowiska: lekarza rejonowego w Gródku k. Mołodeczna, lekarza inspektora Wojew. Wil. T-wa Przeciwiżu liczego, lekarza laryngologa w Przychodni tegoż Towarzystwa, kierownika Ośrodków Zdrowia w Duniłowiczach i Miadziole oraz lekarza miejscowego w Lecznicy Lit. Stow. Pomocy Sanit. w Wilnie.

Bliższe informacje oraz składanie podań w Kancelarii Izby Lekarskiej (Dąbrowskiego 10-2) do dnia 20 października 1938 r.

ZGUBIONO pamiątkowy zegar ręczny f. Cyma na ul. Wielkiej lub Niemieckiej. Łaskawo znalazcy proszę o zwrot za wynagrodzeniem, ul. Archanielska 10-14.

BARANOWICKIE

RADIOODBIORNIKI detektorowe na głośnik, aparaty lampowe, instrumenty muzyczne, rowery i części do rowerów, maszyny do szycia „Pfaff”, palefony, płyty i wielki wybór żarówek najtaniej kupisz w firmie chrześcijańskiej S. Gierasimowicz, Baranowice, ul. Mickiewicza 5, tel. 281.

Kupujemy każdą ilość tegorocznego MIODDU, dojrzalszych SERÓW litewskich i GRZYBOW suszonych.

Płacimy najwyższe ceny **Spółka Chrześcijańska „EKONOMIA”** Baranowice, ul. Szeptyckiego 50 telefon 97

Książka kształci, bawi, rozwija! **Czytelnia Nowości** Wilno, Św. Jerzego 3 **OSTATNIE NOWOŚCI** Lektura szkolna — Beletrystyka — Naukowe — Wysyłka na prowincję. Czynną od 11 do 18-ej. Kaucja 3 zł. Abonament 1,50 zł.

Nieświeskie

Z powodu wyjazdu okazjynie do sprzedania od zaraz w centrum powiatowego miasta Nieświeża w woj. nowogrodzkiem nowy murywany dom jednopiętrowy, 20 pokojowy kryty blachą wraz z piekarnią, przygotowaną do urządzeń mechanicznych, posiadającą stałą i liczną klientelę. Obok domu murywany obszerny śpichrz. Cena przystępna. Głaszać się na adres: Ch. Berezina — Nieśwież, ul. Wileńska 44.

Komunalna Kasa Oszczędności pow. nieświeskiego w Nieświeżu, przyjmuje wkłady od 1 złotego.

Jan Giedroyc-Juraha — „Warszawianka”. Nieśwież, ul. Wileńska 34. Sprzedaż owoców południowych i delikatesów.

Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpow. udziałami w Nieświeżu, tel. 59. działy w Klecku i Snowie. Zakupuje: wszelkie ziemiopłody — trzodę chlewną — bydło. Sprzedaje: maszyny i narzędzia rolnicze — nawozy sztuczne — artykuły — budowlane.

HOTEL „ST. GEORGES” w WILNIE Pierwszorządny — Ceny przystępne — Telefony w pokojach

Teatr Muzyczny „LUTNIA”

Występy **Janiny Kulczyckiej**

Dzisiaj po cenach niższych

Bal w Savoy'u

Jutro **Wesoła Wdówka**

CASINO Pikantra komedia **„Lokaj Jaśnie Pani”** **ANNABELLA** W rolach głównych **William Powell**. Szampański humor. Werwa. Żywe tempo Nadprogram: DODATKI. **Nieodwołalnie ostatni dzień.**

UWAGA! Rewelacja. Sensacja dnia. Najaktualniejszy film doby obecnej **„Wkroczenie wojsk polskich do Cieszyna Zaolzańskiego”** oraz konferencja w Monachium i zajęcia **Sudetów** przez Niemcy już **JUTRO** na naszym ekranie. **Dyrekcja Kina „CASINO”**

PAN Dzisiaj Najsympliczniejsza para ekranu **Jeanette Macdonald i Nelson Eddy** w największym najnowszym filmie **ZŁOTOWŁOSA** Ulgi zawieszono

Kino MARS Dzisiaj premiera. Pierwszy SENSACYJNY film MUZYCZNY. **PERŁY I SERCE** Role główne: NINO MARTINI, JOAN FONTAINE. Muzyka Rudolfa Frimmla, kompozytora „ROSE MARIE”. Nad program: KEN MAYNARD w filmie „NIEŚMIERTELNI WROGOWIE”

HELIOS Film odznaczony 4-ma złotymi medadami. Nasi ulubieńcy **Irena Dunne i Gary Grant** w arcydziele sztuki film. **„NAGA PRAWDA”** Nadprogram: Atrakcje i aktualności. Początek seansów o g. 4-ej

Chrześcijańskie kino **Prześlizgnięty film polski, który wzruszy i roześmieje do łez** **SWIATOWID! Królowa przedmieścia** W rolach głównych: **Grossówna, Żabczyński, Słesański, Kondrat, Orwid** i inni. Kapitalne efekty komediowe. Mocne sceny dramatyczne. Piękna muzyka. Melod. piosenki. Uprasza się o przybywanie na początki s. 5-7-9, w niedzielę i święta od godz. 1-ej

OGNIKO Dzisiaj. Pierwsza aktorka filmowa świata **Bette Davis** i **Edward G. Robinson** w filmie p. t. **„Kid Galahad”** Nadprogram: UROZMAICONE DODATKI. Początek seansów o 4-ej, w niedz. i św. o 2-ej.

KINO Dzisiaj. Rozkoszna farsa z królem komików **Adolfem DYMSZĄ** **ZNICZ** p. t. **„NIEDORAJDA”** W pozost. rol.: **Radojewska, Jaroszevska, Orwid, Znicz** i inni Nadprogram: **Kolorowe dodatki**. Początek seansów o godz. 16-ej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1 Centrala. Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4 Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1-3 po południu Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30-15.30 Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, Bazylińska 35, tel. 169; Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowice, Ułańska 11; Brześć n/B, ul. Pierackiego 19, tel. 224; Pińsk, Dominikańska 40. Przedstawicielstwa: Kleck, Nieśwież, Stolin, Stołpce, Szczuczyn, Wołożyn, Wilejka, Grodno — 3 Maja 6, Suwałki — Emili Plater 44, Równe — 3 Maja 13, Wołkowysk — Brzeska 9/1

CENA PRENUMERATY miesięcznie: z odnośnikiem do domu w kraju — 3 zł., za granicą 6 zł., z odbiorem w administracji zł. 2,50, na wsi, w miejscowościach, gdzie nie ma urzędu pocztowego ani agencji zł. 2,50

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr, przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem 30 gr, drobne 10 gr za wyraz. Najniższe ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie. Zastrzeżenie miejsca dla „drobnych” nie przyjmujemy. Przydział ogłoszeń do odpowiednich rubryk zależy tylko od Administracji. Kronika redakcji i komunikaty 60 gr za wiersz jednoszpaltowy. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-linowy, za tekstem 10-linowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadestane” redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsc. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30-16.30 i 17-20.